



LECTIO DIVINA

SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Lk 10,38-42

Évközi 16. vasárnap („C” év)



Mária odaült az Úr lábához és hallgatta szavait



PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMIAS 29,11)

+ EVANGÉLIUM Szent Lukács könyvéből

Mária odaült az Úr lábához és hallgatta szavait

Abban az időben:

Jézus és tanítványai betértek az egyik faluba. Egy Márta nevű asszony befogadta őt házába. Ennek nővére, Mária odaült az Úr lábához és hallgatta szavait.

Márta meg sürgött-forgott a sok házi dologban. Egyszer csak megállt: „Uram – méltatlankodott –, nem törődöl velem, hogy nővérem egyedül hagy szolgálni? Szólj neki, hogy segítsen nekem.”

Az Úr azonban így válaszolt: „Márta, Márta, te sok mindennel törődöl, és téged sok minden nyugtalanít, pedig csak egy a szükséges. Mária a jobbik részt választotta. Nem is veszíti el soha.”

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

38 Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς αὐτὸς εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινά· γυνὴ δὲ τις ὀνόματι Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτὸν.

Amikor pedig ők mentek, ő bement egy faluba: egy Márta nevű asszony pedig befogadta őt.

39 καὶ τῆδε ἦν ἀδελφὴ καλουμένη Μαριάμ, ἣ καὶ παρακαθεσθεῖσα πρὸς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ ἤκουεν τὸν λόγον αὐτοῦ.

És ennek volt egy nővére, akit Máriának hívtak, aki odaülve az Úr lábához hallgatta az ő szavát.

40 ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολλήν διακονίαν· ἐπιστᾶσα δὲ εἶπεν Κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφὴ μου μόνην με κατέλειπεν διακονεῖν; εἰπέ οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται.

Márta pedig túl volt terhelve sokféle szolgálattal: melléje állva pedig mondta: „Uram, nem törődsz azzal, hogy a nővérem magamra hagyott engem egyedül szolgálni? Mondd tehát neki, hogy segítsen nekem!”

41 ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ κύριος· Μάρθα Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ θορυβάζῃ περὶ πολλά,

Feelve pedig mondta neki az Úr: „Márta, Márta, aggodalmaskodol és sokféle kapkodsz,

42 ὀλίγων δὲ ἐστὶν χρεια ἢ ἐνός Μαριάμ γὰρ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται αὐτῆς.

pedig egyre van szükség: Mária ugyanis a jó részt választotta, amelyet senki nem fog elvenni tőle.”

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

³⁸ CUM AUTEM IRENT, IPSE INTRAVIT IN QUODDAM CASTELLUM, ET MULIER QUAEDAM MARTHA NOMINE EXCEPIT ILLUM.

³⁸ **Útjukon betértek egy faluba. Egy Márta nevű asszony befogadta házába.**

³⁸ Történt pedig, hogy amikor továbbmentek, betért egy faluba, ahol egy Márta nevű asszony befogadta őt házába.

³⁸ ***Útjuk közben betértek egy faluba. Egy Márta nevű asszony házába fogadta őt.***

³⁸ *Lőn pedig, mikor az úton menének, hogy ő beméne egy faluba; egy Mártha nevű asszony pedig befogadá őt házába.*

³⁸ Amikor továbbhaladtak, betért egy faluba, ahol egy Márta nevű asszony vendégül látta.

³⁹ ET HUIC ERAT SOROR NOMINE MARIA, QUAE ETIAM SEDENS SECUS PEDES DOMINI AUDIEBAT VERBUM ILLIUS.

³⁹ **Ennek volt egy húga, Mária. Ez odaült az Úr lábához és hallgatta a szavait.**

³⁹ Volt neki egy Mária nevű húga, aki az Úr lábához ülve hallgatta szavait,

³⁹ ***Ennek nővére, Mária, leült az Úr lábához és hallgatta szavait.***

³⁹ *És ennek vala egy Mária nevezetű testvére, ki is Jézus lábainál leülvén, hallgatja vala az ő beszédét.*

³⁹ Volt ennek egy Mária nevű testvére, aki leült az Úr lábához, és hallgatta szavát.

⁴⁰ MARTHA AUTEM SATAGEBAT CIRCA FREQUENS MINISTERIUM; QUAE STETIT ET AIT: “DOMINE, NON EST TIBI CURAE QUOD SOROR MEA RELIQUIT ME SOLAM MINISTRARE? DIC ERGO ILLI, UT ME ADIUVET”.

⁴⁰ **Márta meg sürgött-forgott, végezte a háziasszonyi teendőket. Egyszer csak megállt: „Uram – méltatlankodott –, nem törődöl velem, hogy húgom elnézi, hogy egyedül szolgáljalak ki? Szólj neki, hogy segítsen nekem!”**

⁴⁰ Márta pedig sürgött-forgott a sok házi dologban. Egyszer csak megállt, és így szólt: »Uram! Nem törödsz velem, hogy a húgom egyedül hagy engem szolgálni? Szólj már neki, hogy segítsen!«

⁴⁰ **Márta ellenben sürgött-forgott a sok házi dologban. Egyszer csak megállt: „Uram, méltatlankodott, nem törődöl velem, hogy nővérem egyedül hagy szolgálni? Szólj neki, hogy segítsen.”**

⁴⁰ Mártha pedig foglaltos volt a szüntelen való szolgálatban; előállván azért, monda: Uram, nincs-e arra gondod, hogy az én testvérem magamra hagyott engem, hogy szolgáljak? Mondjad azért néki, hogy segítsen nékem.

⁴⁰ Mártát pedig teljesen lefoglalta a sokféle teendő. Ezért odajött, és így szólt: – Uram, nem törődsz azzal, hogy a testvérem magamra hagyott a teendővel? Mondd hát neki, hogy segítsen!

⁴¹ ET RESPONDENS DIXIT ILLI DOMINUS: “MARTHA, MARTHA, SOLLICITA ES ET TURBARIS ERGA PLURIMA,

⁴¹ **Az Úr azonban így válaszolt: „Márta, Márta, sok mindenre gondod van, és sok minden nyugtalanít,**

⁴¹ Az Úr ezt válaszolta neki: »Márta, Márta! Sok mindenre gondod van és sok mindennel törődsz,

⁴¹ **Az Úr azonban így felelt: „Márta, Márta! Sok mindennel törődöl, sok minden nyugtalanít.**

⁴¹ Felelvén pedig, monda néki Jézus: Mártha, Mártha, szorgalmas vagy és sokra igyekezel:

⁴¹ Az Úr azonban így felelt neki: – Márta, Márta, sok mindenért aggódsz és nyugtalanokodsz,

⁴² PORRO UNUM EST NECESSARIUM; MARIA ENIM OPTIMAM PARTEM ELEGIT, QUAE NON AUFERETUR AB EA”.

⁴² **pedig csak egy a szükséges. Mária a jobbik részt választotta, nem is veszik el tőle soha.”**

⁴² pedig csak egy a szükséges. Mária a jobbik részt választotta, és nem is veszíti el soha.«

⁴² **Pedig csak egy a szükséges. Mária a jobbik részt választotta. Nem is veszti el soha.”**

⁴² De egy a szükséges dolog: és Mária a jobbik részt választotta, mely el nem vétetik ő tőle.

⁴² pedig csak egyetlen dolog fontos. Mária a jobbik részt választotta, amit nem vehetnek el tőle.

1.3. BEHATÁROLÁS

Az irgalmas szamaritánus példabeszédét (Lk 10,30-37) követi a Lukács- evangéliumban az az epizód, amikor Jézus a Jeruzsálem felé tartó útján betér Márta és Mária házába. Ezt a szakaszt az evangélisták közül egyedül Lukács őrizte meg. Ezt követően a szerző arról

számol már be, hogy Jézus megtanítja a tanítványainak az Úr imáját (Lk 11,1-4). Így az általunk tanulmányozott igehely a Lk 10,38-42 versek között helyezkedik el.

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Az evangélista hangsúlyozza, hogy

- Jézus úton van, s fontos számára, hogy találkozzék az emberekkel, hogy meglátogassa ismerőseit. Ő emberközeli módon él és viselkedik: szívesen megy vendégségbe, hagyja, hogy vendégül lássák, hogy hallgassák, megszólítsák őt.
- A Mester finoman és gyengéden szól a méltatlankodó Mártához, akinek a nevét megismételve szólítja meg őt. Ez a személyes hangvétel Simon Péter esetében is megjelenik az utolsó vacsorán, amikor Jézus kétszer az eredeti nevén szólítva azt mondja az első apostolnak, hogy imádkozik érte (Lk 22,31-32).
- Fontos a tevékenység, a szolgálat, amit Márta alakja jelképez, de nem szabad, hogy ez öncélúvá, felszínessé és önzővé váljék. A szolgálatnak az Isten szavának való figyelmes meghallgatásából kell forrásoznia, amely magatartást pedig Mária képviseli az epizódban. A két irányultság (a szemlélődés és a cselekvés) tehát valójában nem ellentétben, hanem szoros kapcsolatban áll egymással. A Jézussal való baráti együtt-létből indul ki az Úr szolgálata s oda is tér vissza.
- Ahogy a testvérpár befogadta az úton lévő Urat a házába, úgy kell a keresztény tanítványnak is befogadnia Mesterét annak szavát figyelmesen hallgatva s megcselekedve. A keresztény lét ennek tükrében nem más, mint Isten szavának meghallgatása, ünneplése és arra adott élet-válasz.

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

ἤκουεν τὸν λόγον αὐτοῦ (*ékúen ton logon áutú*): hallgatta az ő szavát (Lk 10,39)

A hallgatni kifejezés a Lukács-evangéliumban többször Isten, illetve Jézus szavához kapcsolódik. A tömeg összegyűlik a tó partján, hogy Jézust hallgatva meghallgassa Isten szavát (Lk 5,1). E magatartás kapcsán Jézus mindig elismeréssel beszél: a házat sziklára építő bölcshez hasonlítja azt, aki hozzá jön és meghallgatja s megcselekszi az ő szavait (Lk 6,47). Továbbá mindaz, aki hallgatja és megtartja az igét, hasonlít ahhoz a maghoz, amely jó földbe hullva sokszoros termést hoz (Lk 8,15). Máskor pedig anyjának és testvéreinek nevezi jelképesen azokat, akik hallgatják s megcselekszik Isten szavát (Lk 8,21). Illetve még inkább boldogoknak mondja azokat, akik hallgatják s megőrzik Isten igéjét (Lk 11,28). Ennek fényében még jobban érthető, hogy Jézus miért dicséri meg Máriát, aki odaülve a Mester lábához hallgatja annak szavait (Lk 10,39).

ἐξελέξατο (*ekszelekszátó*): választotta, kiválasztotta (Lk 10,42)

Lukács az evangéliumában négyszer használja ezt a kifejezést: Jézus a tanítványok közül kiválasztja a tizenkét apostolt (Lk 6,13), a mennyei Atya az ő választott Fiának nevezi

Jézust a színeváltozás epizódjában (Lk 9,35). Továbbá a Mester megdicséri Máriát, hogy a jó részt választotta (Lk 10,42). Illetve az Úr elmond egy példabeszédet azoknak, akik a fő helyeket válogatták ki (Lk 14,7). Ezeket az igehelyeket összekapcsolva elmondhatjuk, hogy az a Jézus, aki az Atya választott Fia, s aki kiválasztott tizenkét apostolt, arra hívja a tanítványait, hogy ne a helytelen, felesleges dolgokat, hanem a „jó részt”, vagyis a legfontosabbat válasszák. Azaz az Isten igéjét hallgassák s annak fényében járjanak!

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok Lukács evangéliumán belül

Lk 8,35 Az emberek mentek, hogy ők is lássák, ami történt. Jézushoz érve ott találták az embert, akiből az ördögök kimentek: a lábánál ült, felöltözve, ép ésszel, és megijedtek.

Lk 12,31 Inkább az Isten országát keressétek, és ezeket megkapjátok hozzá.

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mt 6,33 Ezért ti elsősorban az Isten országát és annak igazságát keressétek, s ezeket mind megkapjátok hozzá!

Mk 4,38 Felkeltették: „Mester – kérdezték –, nem törődöl vele, hogy elveszünk?”

Jn 6,27 De ne romlandó eledelért fáradozzatok, hanem olyanért, amely megmarad az örök életre. Ezt az Emberfia adja nektek, aki mellett maga az Atya tett tanúságot.

Jn 11,1 Betániában, Máriának és nővérének, Mártának a falujában volt egy beteg, Lázár.

Jn 12,2 Ott vacsorát rendeztek neki. Márta felszolgált és Lázár is a vendégek közt volt.

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

ApCsel 22,3 Zsidó vagyok, a kilikiai Tarzuszban születtem, de ebben a városban nevelkedtem, s Gamálieel lábánál az atyai törvény szigorú megtartására tanítottak. Az Isten szolgálatában éppúgy buzgólkodtam, mint most ti mindannyian.

1Kor 7,35 Ezt javatokra mondom, nem azért, hogy tőrbe csaljalak, hanem hogy a feddhetetlen életre és az Úrhoz való osztatlan ragaszkodásra segítssek titeket.

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Aranyszájú Szent János: Máriáról nem egyszerűen csak az van írva, hogy Jézus közelébe ült, hanem, hogy a lábaihoz. Ő így mutatta ki szeretetét, buzgalmát, figyelmességét az iránt, amit hallott, és nagy tiszteletét az Úr irányába.

Szent Ágoston: Márta jól szolgálta az Urat, pontosan úgy, mint más halandó embert. De a halandó húsban benne volt az, aki kezdetben az IGE volt. Figyelmezd, mit hallgatott Mária: Az Ige testté lett. Figyelmezd, ki Ő, kinek Márta szolgált. Az egyik dolgozott, a másik pihent. Ezért fordult oda az Úrhoz Márta, akinek a munkájánál és

szolgálatánál nagy fáradtsága lett, és vádolta meg hűgát. (...) Mária ugyanis egész figyelmével és teljes örömmel az Úr szaván csüngött; Márta ünnepi ebédet készített az Úrnak, Mária viszont már annak a lakomának örvendett, amit az Úr készített neki.

Nagy Szent Bazil: A keresztények élete egyszerű, egyetlenegy célra irányul, mégpedig Isten dicsőítésére. Sokoldalú és különféle az élete azonban azoknak, kik kívül vannak, különböző vágyaik szerint.

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

2571. A pátriárka, mivel hitt Istennek, a színe előtt járva és szövetségben Ővele, kész sátra alá fogadni a titokzatos Vendéget: ez a mamrei csodálatos vendégség előjátéka az ígért igazi Fia hírüladásának (Annuntiatiójának!). Ezért amikor Isten rábízta a tervét, Ábrahám szíve hasonlónak válik Ura emberek iránti együttérzéséhez, és mer vakmerő bizalommal közbenjárni értük.

2241. A lehetőség határain belül a gazdagabb országok tartoznak befogadni az idegent, aki biztonságot és alapvető megélhetést keres, amit szülőföldjén nem találhat meg. A közhatalom tartsa tiszteletben a természetes jogot, amely a vendéget a befogadó oltalma alá helyezi.

A politikai hatóságok a rájuk bízott közjó érdekében a bevándorlási jog gyakorlását különböző jogi feltételekhez köthetik, különösen azáltal, hogy a bevándorlókat kötelezik bizonyos dolgokra a befogadó országgal szemben. A bevándorlónak hálával tiszteletben kell tartania a fogadó ország anyagi és szellemi hagyományait, engedelmeskedjék törvényeinek és járuljon hozzá a terhek viseléséhez.

2709. Mi a szemlélődő imádság? Avilai Szent Teréz így válaszol: „A belső ima megítélésem szerint nem más, mint barátság, melyben gyakran négy szemközt beszélünk azzal, akiről tudjuk, hogy szeret minket.”

A szemlélődő ima azt keresi, „akit szeret a lelkem” (Én 1,7): Jézust – és benne az Atyát – keresi, mert a szeretet kezdete mindig az utána való vágyakozás; és tiszta hittel keresi Őt, azzal a hittel, amelynek hatására Belőle megszületünk és Benne élünk. A szemlélődő imádságban is elmélkedhet még az ember, de a tekintet már az Úrra irányul.

2710. A szemlélődő ima idejének és időtartamának megválasztása a szilárd akarattól függ, mely föltárja a szív rejtett dolgait. A szemlélődő ima nem akkor történik, amikor időnk van rá: időt szakítunk arra, hogy az Úrral legyünk azzal a szilárd elhatározással, hogy nem hagyjuk abba, bármilyen próbatétel és szárazság is kísérje a találkozót. Elmélkedni nem mindig lehet, de mindig be lehet lépni a szemlélődő imába, egészségi és érzelmi állapotunktól, munkakörülményeinktől függetlenül. Szegénységben és hitben a szív a keresés és a találkozás helye.

2711. A szemlélődő imába belépés hasonlít a szentmise kezdetéhez: a Szentlélek indítására „összegyűjtjük” a szívünket és egész lényünket, tudatosan vagyunk jelen az Úr lakásában, ami mi magunk vagyunk, és fölébresztjük a hitet, hogy belépünk Annak

jelenlétébe, aki vár ránk. Levetjük álarcainkat, és szívünket újra a minket szerető Úr felé fordítjuk, hogy átadjuk neki magunkat, mint áldozati adományt, melynek meg kell tisztulnia és át kell változnia.

2712. A szemlélődő ima Isten gyermekének imádsága; a bűnösé, aki bocsánatot nyert, és kész befogadni a szeretetet, amellyel szeretik, és még nagyobb szeretettel akarja viszonzni azt. De tudja, hogy szeretete mint viszonzás nem más, mint az a szeretet, melyet a Szentlélek áraszt a szívébe. Mert minden kegyelem Istentől. A szemlélődő ima alázatos és szegény odaadás az Atya szerető akaratának, egyre mélyebb egységben az Ő szeretett Fiával.

2713. Így a szemlélődő ima az imádság misztériumának legegyszerűbb kifejeződése. A szemlélődő ima ajándék és kegyelem; csak alázatban és szegénységben lehet megkapni. A szemlélődő ima szövetség kapcsolata, melyet Isten a szívünk mélyén kötött velünk. A szemlélődő ima kommunió: benne a Szentháromság az embert, Isten képését átalakítja a maga „hasonlatosságára”.

2714. A szemlélődő ima az imádság kiemelkedően intenzív ideje. A szemlélődő imában az Atya a Szentlélek által erősít meg belső emberré, hogy a hit által Krisztus lakjék a szívünkben és a szeretetben verjünk gyökeret és alapozódjunk meg.

2715. A szemlélődő ima a hit Jézusra szegezett tekintete. „Én Őt nézem, Ő meg engem néz”, mondta a tabernákulum előtt imádkozó ars-i parasztember kora szent plébánosának. Ez a ráfigyelés lemondás „önmagamról”. Az Ő tekintete tisztítja a szívet. Jézus tekintetének fénye megvilágosítja szívünk „szemét”; megtanít arra, hogy mindent az Ő igazságának és emberek iránti együttérzésének fényében lássunk. A szemlélődő ima Krisztus életének misztériumaiban kezdődik. Így tanulja meg az „Úr belső ismeretét”, hogy jobban szeresse és kövesse Őt.

2716. A szemlélődő ima Isten Igéjének meghallása. Ez a meghallás egyáltalán nem passzív, hanem a hit engedelmissége, a szolga föltétlen szófogadása és a gyermek szerető odasimulása. Részesedés a szolgáló lett Fiú „Amen”-jében, és az Ő alázatos szolgálóleányának „fiat”-jában.

2717. A szemlélődő imádság csöndes hallgatás, „az eljövendő világ szimbóluma” vagy „a hallgatag szeretet beszéde”. A szemlélődő imádságban a szavak nem beszélgetést jelentenek, hanem olyanok, mint a rözse, mely a szeretet tüzeit táplálja. E csöndben, mely a „külső ember” számára elviselhetetlen, az Atya elmondja nekünk az Ő megtestesült, szenvedő, meghalt és föltámasztott Igéjét, és a Lélek Jézus fiúi imájának részeseivé tesz.

2718. A szemlélődő ima kapcsolat Krisztus imájával, amennyiben misztériumában részesít. Krisztus misztériumát az Egyház az Eucharishtiában ünnepli, és a Szentlélek a szemlélődő imádságban belőle éltet, hogy a szeretettel tettben megnyilvánuljon.

2719. A szemlélődő ima a sokaságnak életet hozó szeretet közössége, amennyiben beleegyezés a hit éjszakájában való kitartásra. A föltámadás húsvéti éjszakája az agónia és a sír éjszakáján megy át. Az Ő Lelke (és nem a „test”, mely „gyöngé”) teszi meg, hogy Jézus órájának ezt a három intenzív időszakát a szemlélődő imádságban megvalósítsuk. Szükség van a beleegyezésre, hogy „egy órát” vele virrasszunk.

618. A kereszt Krisztusnak, az Isten és az ember közötti egyedüli közvetítőnek az egyetlen áldozata. Mivel azonban megtestesült isteni személyében „valamiképpen minden emberrel egyesült”, „mindenkinek fölkinálja a lehetőséget, hogy Istennél ismert módon (...) társuljon ehhez a húsvéti misztériumhoz”. Hívja Apostolait, hogy vegyék föl keresztjüket és kövessék Őt, mert Ő szenvedett értünk, példát hagyván nekünk, hogy kövessük nyomdokait. Ő ugyanis megváltó áldozatához azokat is társítani akarja, akik annak első kedvezményezettjei. Ez valósul meg legfelső fokon az Ő Anyjának személyében, aki mindenkinél bensőségesebben társult megváltó szenvedésének misztériumához.

„A paradicsomnak ez az egyetlen és igazi lépcsője, a kereszten kívül nincs semmi, amin föl lehetne menni az égbe.”

1508. A Szentlélek egyes embereknek különleges, gyógyító karizmát ajándékoz, hogy megmutassa, milyen ereje van a Föltámadott kegyelmének. Azonban még a legbuzgóbb imádság sem nyeri el minden betegség gyógyulását. Így kell Pálnak megtanulnia az Úrtól: „elég neked az én kegyelmem. Mert az erő a gyöngeségben nyilvánul meg” (2Kor 12,9); és az elviselendő szenvedéseknek a következő értelme lehet: „Testemben kiegészítem, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik, testének, az Egyháznak a javára” (Kol 1,24).

568. Krisztus színeváltozásának célja, hogy az apostolok hitét a szenvedéssel kapcsolatban megerősítse: a fölmenetel a „magas hegyre” a Kálváriára való fölmenetelt készíti elő. Krisztus, az Egyház feje kinyilvánítja azt, amit teste tartalmaz, s ami a szentségekben tükröződik: „a dicsőség reményét” (Kol 1,27).

772. Az Egyházban Krisztus saját misztériumát mint Isten tervének célját valósítja meg és nyilatkoztatja ki: „mindeneket újra összefoglalni Krisztusban” (Ef 1,10). Szent Pál Krisztus és az Egyház jegyesi egységét „nagy misztériumnak” (Ef 5,32) nevezi. Az Egyház, mivel Krisztussal mint vőlegényével egyesült, maga is misztériummá válik. Szent Pál a misztériumot szemlélve benne kiált föl: „Krisztus bennetek, dicsőség reménye”

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA VITA CONSECRATA KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

109. Ezen apostoli buzdításom befejezéséül azonban mindenekelőtt hozzátok intézem, Istennek szentelt, férfiak és nők, (...) Istennek szentelt személyek, korosabbak és fiatalok egyaránt, legyetek hűségesek Isten iránti elkötelezettségetekhez, azáltal, hogy kölcsönösen segítitek és építitek egymást. Bár találkoztok nehézségekkel és a közvélemény nem becsüli kellő módon az Istennek szentelt életet, feladatotok, hogy korunk embereit fölszólítsátok, nézzenek fölfelé, s ne engedjék, hogy magukkal ragadják őket a mindennapok, hanem engedjék, hogy Isten és az Ő Fiának evangéliuma ragadja meg őket. Ne feledjétek, hogy ti egész különleges módon elmondhatjátok, és el is kell mondanotok, hogy nemcsak Krisztuséi vagytok, hanem „Krisztus vagytok!”

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA MULIERIS DIGNITATEM KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

Az evangéliumi üzenet őrzői

15. Krisztus magatartása, szavainak, tetteinek evangéliuma állandóan vádolja azt, ami sérti az asszony méltóságát. Ezért az asszonyok, akik Krisztus környezetéhez tartoztak, fölfedezik Krisztus tanításának és tetteinek igazságában önmagukat, akkor is, ha ez az igazság az ő „bűnös természetükről” szól. Ezen igazságok révén „fölszabadultnak” érzik magukat, önmagukra találtak: úgy érzik, hogy örök szeretettel szeretik őket, azzal a szeretettel, amely Krisztusban fejeződik ki. Krisztus körül az ő társadalmi tevékenységük helyzete változik meg. Hallják, hogy Jézus olyan dolgokról beszélget velük, amelyenkről abban az időben asszonnyal nem tárgyaltak. Erre vonatkozólag a legjellemzőbb a szamariai asszonnyal való beszélgetés a szichemi kútnál. Jézus – aki tudja, hogy az asszony bűnös, és ezt tudomására is hozza – Isten legmélyebb misztériumairól beszél vele. Beszél neki Isten szeretetének mérhetetlen ajándékáról, mely „örök életre szökellő vízforrás”; Istenről, aki Lélek; és Isten lélekben és igazságban való igaz imádásáról. Végül kinyilatkoztatja neki, hogy ő az Izraelnek megígért Messiás. Ez az esemény új: ez az asszony, mégpedig ez a „bűnös asszony” Krisztus tanítványa lesz; sőt tanítványként Krisztust hirdeti Szamaria lakosainak, úgy, hogy azok is hittek benne. Az esemény új, ha arra gondolunk, hogy általában hogyan bántak Izrael tanítói az asszonyokkal, s hogy a Názáreti Jézus cselekvésmódjában az ilyen esemény megszokottá vált. Ebben az összefüggésben külön említést érdemelnek Lázár nővérei is: „Jézus szerette Mártát, a nővérét (Máriát) és Lázárt”. Mária „hallgatta Jézus szavait”: amikor meglátogatta őket, maga Jézus mondta Mária magatartását a „jobbik” résznek Márta háztartásbeli gondjához mérten.

Egy másik találkozáskor – Lázár halála után – Márta is beszélgetett Krisztussal: és ez a beszélgetés érintette a kinyilatkoztatás és a hit legmélyebb igazságait. „Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem.” – „Testvéred föl fog támadni.” – „Tudom, hogy föltámad, majd a föltámadáskor, az utolsó napon.” Jézus így folytatta: „Én vagyok a föltámadás és az élet. Aki hisz bennem, még ha meghal is, élni fog. Az, aki úgy él, hogy hisz bennem, nem hal meg örökre. Hiszed ezt? – „Igen, Uram – felelte –, hiszem, hogy Te vagy a Messiás, az Isten Fia, aki a világba jöttél.” E hitvallás után támasztotta föl Jézus Lázárt. A Mártával való beszélgetés is egyike az Evangélium legfontosabb részeinek.

Krisztus elbeszélget az asszonyokkal Isten dolgairól, és ők megértik ezeket a dolgokat: ez a szívnek és a léleknek a visszhangja, a hit válasza. És Jézus dicséri ezt a sajátosan „nőies” választ, megcsodálja, mint a kánaáni asszony esetében. Olykor ezt a szeretettől áthatott, élő hitet például állítja: tehát úgy tanít, hogy a női szív és lélek e válaszából indul ki. Ez történt a farizeus házában, annak „a bűnös asszonynak” az esetében, akinek cselekedete adott Jézusnak kiindulópontot, hogy megvilágítsa a bűnbocsánatra vonatkozó igazságot: „Sok bűne bocsánatot nyer, mert nagyon szeretett. Akinek kevesebbet bocsátanak meg, az kevésbé szeret.” Egy másik ilyen megkenés alkalmával Jézus megvédi az asszonyt és cselekedetét a tanítványaival, különösen Júdással szemben: „Miért bántjátok ezt az asszonyt? Hiszen jót tett velem ... Amikor a kenetet a testemre öntötte, a temetésemre tette. Bizony mondom nektek, ahol a világon csak hirdetni fogják az Evangéliumot, mindenütt megemlékeznek majd arról is, amit ez az asszony tett”.

Valójában az Evangéliumok nem csupán azt írják le, mit tett az említett asszony Betániában, a leprás Simon házában, hanem kiemelik, hogy a Názáreti Jézus messiási küldetésének végleges és döntő szakában, a kereszt tövében mindenki más előtt az asszonyok voltak ott. Az apostolok közül csak János maradt hűségese, asszonyok azonban sokan voltak. Ott volt nemcsak Krisztus anyja és anyjának nővére, aki Kleofás felesége volt, és Mária Magdolna, hanem „messziről sok asszony figyelte, mi történik, olyanok, akik Galileából eddig kísérték és gondoskodtak róla”. Amint kitűnik, a hit és a hűség legkeményebb próbájában az asszonyok erősebbnek bizonyultak az apostoloknál; az ilyen válsághelyzetekben „akik nagyon szeretnek”, le tudják győzni a félelmet. Már előzőleg, a kereszttúton voltak „asszonyok, akik jajgattak és sírtak miatta”. Még előbb Pilátus felesége figyelmeztette férjét: „Ne legyen közöd annak az igaz embernek a dolgához! Az éjjel álmomban sokat szenvedtem miatta.”

XVI. BENEDEK PÁPA SPE SALVI KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

28. De most következik a kérdés: nem az üdv-individualizmushoz érkeztünk meg újra? A csak nekem szóló reményhez, mely éppen ezért nem lehet igazi remény, mert megfélelkezik a többiekre és elhanyagolja őket? Nem. Az Istennel való kapcsolat a Jézussal való közösségen keresztül él – egyedül és a saját erőnkkel nem érjük el. A Jézussal való kapcsolat pedig kapcsolat azzal, aki mindnyájunkért odaadta magát (vö. 1Tim 2,6). A Jézus Krisztussal való közösség bevon bennünket az ő „mindenkiért” valóságába, ezt teszi a mi létmódunkká. Elkötelez bennünket mások iránt, de csak a vele való egységben válik lehetővé valóban másokért, az egészért élnünk. Szeretném ehhez idézni a nagy görög egyháztanítót, Hitvalló Maximoszt (†662), aki először megköveteli, hogy semmit elébe ne helyezzünk Isten ismeretének és szeretetének, de mindjárt egészen gyakorlati módon ezt mondja: „Aki szereti Istent, nem tarthatja meg magának a pénzt. »Isteni« módon szétosztja [...] ugyanazon a módon az igazságosság mértéke szerint.” Az Isten iránti szeretetből következik az Isten mások iránti igazságosságában és jóságában való részesedés; Isten szeretete megköveteli a vagyontól és az anyagiaktól való belső szabadságot: Isten szeretete a mások iránti felelősségben mutatkozik meg. Az istenszeretet és az emberek iránti felelősség ugyanezen összefüggését láthatjuk megindító módon Szent Ágoston életében. Miután megtért a keresztény hitre, hasonló gondolkodású barátaival egészen Isten szavának és az örökkévaló dolgoknak szentelt életet akart élni. A szemlélődő életnek a nagy görög filozófia által megfogalmazott eszményét akarta keresztény tartalommal megvalósítani, így akarta a „jobbik részt” választani (vö. Lk 10,42). De más történt. Amikor egy alkalommal Hippó kikötővárosban vasárnapi szentmisén vett részt, a püspök kiemelte a sokaságból, és arra készítette, hogy engedje magát pappá szentelni a város szolgálatára. Vallomásaiban erre az órára visszatekintve írja: „Bűneimtől és szegénységem terhétől megrémülve a szívemben a magányba menekülésre gondoltam. De Te megakadályoztad ezt és megerősítettél igéddel: »Krisztus azért halt meg mindenkiért, hogy azok is, akik élnek, ne önmagukért éljenek, hanem azért, aki mindenkiért meghalt« (2Kor 5,15)”. Krisztus mindenkiért meghalt. Érte élni azt jelenti: engedjük, hogy részesítsen a maga „másokért való” életében.

XVI. BENEDEK PÁPA VERBUM DOMINI KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

Isten Szava és az Istennek szentelt élet

83. Az Istennek szentelt étellel kapcsolatban a Szinódus elsősorban arra emlékeztetett, hogy ez az életforma „Isten Szavának meghallásából születik, és az evangéliumot életszabályként fogadja el”

(...) Szeretném közkinccsé tenni azt a figyelmet és hálát, melyet a Szinódus a kontemplatív szerzetek iránt tanúsított, melyek tagjai sajátos karizmájukkal napjaik nagy részét Isten Anyjának követésére szentelik, aki szüntelenül elmélkedve hallgatta Fia szavait és szemlélte a tetteit (vö. Lk 2,19-51), valamint a betániai Máriát, aki az Úr lábánál ülve hallgatta az Ő szavait (vö. Lk 10,38). Különösen is gondolok a klauzúrás szerzetesekre és szerzetesnőkre, akik a világtól elzárkózva bensőségesebben egyesülnek Krisztussal, a világ Szívével. Az Egyháznak ma még inkább szüksége van azok tanúságtételére, akik elkötelezték magukat arra, hogy „semmit nem helyeznek Krisztus szeretete elé”. A mai világot gyakran eluralja a külső tevékenység, s ez a szétszóródás veszélyét hozza magával. A személődő szerzetesek és szerzetesnők a maguk imádságos életével, azzal, ahogyan hallgatják Isten Szavát és elmélkednek róla, emlékeztetnek rá, hogy nem csak kenyérrel él az ember, hanem minden szóval, mely Isten szájából származik (vö. Mt 4,4). Éppen ezért minden hívő jól gondolja meg, hogy ez az életforma „megmutatja a mai világnak azt, ami fontosabb, s végülis az egyetlen döntő dolog: van egy végső cél, melyért érdemes élni, azaz Isten és az Ő kifürkészhetetlen szeretete”.

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

A mai *evangélium* (Lk 10,38-42) Mária és Márta történetét beszéli el. A vendéglátás motívuma köti össze az olvasmánnyal (Ter 18,1-10a), melyben Ábrahámot az Úr három ifjú képében látogatja meg. Láthatjuk a Márta által követett természetes emberi magatartást, amit Ábrahám és felesége is tesznek a különös vendégek érkezésekor: ételt, italt készítenek számukra. A szentlecke (Kol 1,24-28) azonban megmutatja, hogy az igazi szolgálat nem elsősorban az ilyen tevékenységben, hanem az Isten szavának hirdetésében áll. Erre mutat rá az evangéliumi szakasz is, melyben Jézus arra figyelmeztet, hogy a legfontosabb dolog minden más közül Isten szavának hallgatása és megtétele. Minden egyéb várhat, minden egyéb csak esetleges, járulékos és másodlagos. Azt is láthatjuk, Márta, Ábrahámhoz és annak feleségéhez hasonlóan, jó szándékkal tette, amit tett. Az Úr azonban emlékeztet: amit olyan nagyon fontosnak vélünk ebben a földi életben, az az örök élet és a mindenható Isten szemszögéből talán nem is számít igazán. A sok-sok cél és elvárás, melyeknek megfelelni kívánunk, mind csak porszem a valóság egészéhez képest.

Ezt a gondolatot foglalja össze az *alleluja vers* (Lk 8,15) is: „Boldogok, akik jó szívvel fogadják Isten ígét, és állhatatosságukkal gyümölcsöt teremnek”.

Az *egyetemes könyörgések* mind szorosan kötődnek az evangéliumban közölt tanításhoz és az örök, maradandó, a pusztán anyagi valóságot meghaladó értékek

felfedezéséért imádkozunk velük: „Kérjük, testvéreim, a világosság Atyját, hogy nyissa meg szemünket az egy szükségesnek, lelkünk örök üdvösségének meglátására és megbecsülésére!” (papi bevezető fohász); „Add, Urunk, kegyelmedet, hogy sikereink el ne vakítsanak minket, és fel tudjuk ismerni az örökké tartó javak értékét!” (első könyörgés); „Add kegyelmedet, hogy Egyházad megszerettesse a világgal a lelki szegénységet: az anyagiakhoz nem tapadó lelkületet!” (második könyörgés); „Add kegyelmedet, hogy úgy keressük a földi jólétet, hogy el ne veszítsük az örök boldogságot!” (harmadik fohász); „Add kegyelmedet, hogy a keresztények többre becsüljék lelkük tisztaságát minden másnál, amit a világ kínál!” (negyedik kérés); „Add kegyelmedet, hogy egyházközségünk hívei átérezzék Jézus szavának igazságát: jobb adni, mint kapni!” (ötödik könyörgés).

A két választható áldozási ének közül az első (Zsolt 110,4-5) azt mutatja meg, hogy az Úr gondoskodik övéiről, az evangéliumi szavakkal összhangban arra bátorít, ne forduljunk túlzottan nagy és kizárólagos aggódással az anyagi dolgok és az alapvető szükségletek felé: „Csodatetteinek emléket állított a jóságos és irgalmas Úr: az istenfélőknek eledelt adott”. A második (Jel 3,20) pedig az Úrról, mint „vendégről” szól, aki közösségbe akar lépni velünk – kapcsolódva az evangéliumhoz: „Így szól az Úr: Nézd, az ajtóban állok és kopogok. Aki meghallja szavam és ajtót nyit, bemegyek hozzá, velem eszem, ő meg énvelem”. Az áldozás utáni könyörgés szintén a maradandó értékeket állítja középpontba: „Kérünk, Istenünk, légy irgalmas a te népedhez, és minket, akiket a mennyei misztériumokba beavattál, vezess át a régiből az új életbe. Krisztus, a mi Urunk által”.

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

Uram, mi Urunk (615)

http://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/216/gr/807/uram-mi-urunk-domine-dominus-noster

Elfogadod, Isten (599)

http://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/216/comm/813/elfogadod-isten-acceptabis-sacrificium

GITÁROS ÉNEKEK

Oculi nostri (Taize)

<https://www.youtube.com/watch?v=1D8UY3O4xXg>

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰ

Vargha Gyuláné: Egy a szükséges

Márta:

Mester, nézd, a munka terhe

Mind csak énrám nehezül,

Máriát hiába várom,

Ő csak itt ül tétlenül.

Hogy ne tennék én meg érted
Bármilyen munkát örömmel,
Ám az ő vendége is vagy,
Ne legyen hát ő se rest.

Hogyha úgy szeret, mint mondja,
Hát mutassa meg hamar,
És ne hagyjon egymagamra,
Tud segíteni, ha akar.

Mária:
Drága Mester, ó, ne küldj el,
Hagyd figyelni hangodat,
Szomjas lelkem erre vágyik,
Igéd égi tápot ad.

Márta tudja, kész örömmel
Dolgozom minden napon,
De most, – lábaidnál ülni –
Ez egyetlen óhajom.

Új erővel osztom én meg
Márta gondját, terheit,
Majd, ha lelkem szomjas földje
Szent Igéddel megtelik.

Az Úr:
Márta, látom, hogy serény vagy,
Futsz és fáradsz szüntelen,
Rá se értél megpihenni,
Vagy beszélni énvelem.

Ámde, amíg értem fáradsz,
Lelked mélye háborog,
S ez mutatja, – értsd meg, Márta, –
Egy a szükséges dolog.

Hozzám jönni, tőlem venni,
Mit nem adhat senki más,
Nálam van csak bűnbocsánat,
Békesség, megújulás.

Nálam van a szolgálatra
Elkészítő kegyelem.
Aki nem vett, nem is adhat,
S munkája gyümölcstelen.

Mária hát jól választott
S példát mutat néked itt,
Ez a jobb rész, s ki megnyerte,
Attól el nem vétetik.

Túrmezei Erzsébet: Ha nem teszek semmit sem

Most nem sietek, most nem rohanok,
most nem tervezek, most nem akarok,
most nem teszek semmit sem,
csak engedem, hogy szeressen az Isten.

Most megnyugoszm, most elpihenek
békén, szabadon, mint gyenge gyerek,
és nem teszek semmit sem,
csak engedem, hogy szeressen az Isten.

S míg ölel a fény és ölel a csend,
és árad belém, és újjáteremt,
míg nem teszek semmit sem,
csak engedem, hogy szeressen az Isten,

új gyümölcs terem, másoknak terem,
érik csendesen erő, győzelem...
ha nem teszek semmit sem,
csak engedem, hogy szeressen az Isten.

Gerő Sándor: Az üdvösség

Lecsendesedve rád figyelni,
Uram, nincs ennél üdvösebb semmi.
Ha elnémul a földi gond, a lárma,
A menny derűjét élvezem már ma.
Mert itt kezdődik az üdvösség,
Mikor kitárul felettünk az ég,
Otthonunkba betér a Mester,
Hatalmasan szól, szeretettel:
Bűnök többé itt nem tanyáznak,
Mert ma üdvössége lett e háznak.

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

- Meg tudom-e engedni magamnak, hogy egyszerűen csak leüljek Jézus mellé és félre tegyem a mindennapok feladatait, gondjait?
- Hogyan hallgatom az Úr szavát otthon, a szentmisén?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

Urunk, Istenünk, könyörülj népeden, és add nekünk bőségesen kegyelmed ajándékait, hogy mindenkor élő hittel, reménységgel, szeretettel és állandó éberséggel teljesítsük parancsaidat. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Imádság

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlelkedet, hogy figyelmes szeretettel tudjam hallgatni Fiadat, s életem legyen bátor és nagylelkű válasz minden nap az ő szavára! Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Mária odaült az Úr lábához és hallgatta szavait (Lk 10,38–42)



(Forrás: Pixabay)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Jézus olyat kínál nekem, melyet más nem tud megadni.
- Jézus hozzám is gyengéden szól, hozzám is szívesen betér vendégségbe.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Válasszam mindig Jézust, s vele induljak neki a pihenésnek, a munkának!
- A „tenni”-t előzze meg a „lenni”!

IMPRESSZUM

A *Lectio divina* segédanyagok, amiknek felépítése a *lectio divina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectio divina segédanyag, Évközi 16. vasárnap („C” év)
Borítófotó © Pixabay

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Alexandriai Szent Cirill gondolatait a Catena Aurea német nyelvű kiadvány alapján Asztalos Livia fordította.

Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Vargha Gyuláné: Egy a szükséges – <https://keresztvenversek.wordpress.com/tag/maria-es-marta/page/1/>

Túrmezei Erzsébet: Ha nem teszek semmit sem – <https://www.magyarkurir.hu/hirek/turmezei-erzsebet-ha-nem-teszek-semmit-sem>

Gerő Sándor: Az üdvösség – <https://keresztvenversek.wordpress.com/tag/maria-es-marta>

A *Lectio divina* segédanyag összeállításában a *lectio divina* munkacsoport működött közre, melynek vezetője

Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Livia, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geizselhardt Sára, Görföl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfalvi Ildikó, Paal Ágnes, Rácz Dávid, Rácz Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2022

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levélcím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu